

Ἡ ΘΕΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Ἦτο γλαυκὸς ὁ οὐρανός,
 ζεστός, ὅλος χαρὰ. Ἐντὸς
 μαρμαρίνου παλατίου, ἐπι-
 λόφου εὐόσμου, ηἰκούετο ὁ
 θόρυβος θείων ὄργιων. Ἦσαν
 ἐκεῖ πάντες οἱ θεοὶ τῆς Ἑλ-
 λάδος καὶ πάσαι αἱ θεαὶ μὲ
 τὴν δάφνην περὶ τὸ μέτω-
 πον, μὲ τὴν μέθην εἰς τοὺς
 ὀφθαλμούς, συγκρούοντες τὰ
 ποτήρια καὶ ὁμιλοῦντες περὶ
 ἐρώτων πανδήμων. Καὶ ἐνώ-
 πιον αὐτῶν διήλκωνον μα-
 κρὰι σειραὶ ἱερέων καιόντων
 τὸ θυμιάμα, λευκαὶ θεωρίαι
 παρθένων. Καὶ εἰς τὰ πέριξ
 θόρυβοι μαχῶν καὶ σφαγῶν,
 θανατώσεις αἰχμαλώτων ἰ-
 κετευόντων νὰ χαρισθῇ εἰς
 αὐτοὺς ἡ ζωὴ, ἀγέλαι δού-
 λων, τὰς ὁποίας ἐδίωκεν ἡ
 μάστιξ εἰς τὰ ἔμπροσ. Καὶ
 ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀπὸ
 τοῦ μέσου τοῦ καπνοῦ καὶ
 τοῦ θορύβου ἠγείρετο μία
 θεία μουσικὴ, ἥτις ἀπέσβυνε
 πάσας τὰς κραυγὰς καὶ ἔ-
 πνιγεν εἰς ἔκστασιν τοὺς ὀ-
 φθαλμούς καὶ τῶν θεῶν καὶ
 τῶν ἀνθρώπων. Ἦτο, ὑπε-
 ράνω τῶν θεῶν ἐνθρονισμέ-
 νος, εἰς τὰ οὐράνια ὕψη τῶν
 ἀστέρων, ὁ χορὸς τῶν με-
 γάλων γερόντων, τῶν ὁποίων
 τὰ γῆινα ὀνόματα εἶναι Σο-
 φοκλῆς, Αἰσχύλος, Πλάτων
 καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἐκάθητο
 ὁ μέγας τυφλὸς τῆς Ἰωνίας.
 Ἄλλ' ἦτο παροδικὴ ἡ θαυ-
 μασία ἐκείνη στιγμὴ, διότι
 εὐθὺς μετ' ὀλίγον ἤρχιζον
 πάλιν τὰ ὄργια καὶ κατεκά-
 λυπτεν ἡ βοή των τὴν ἄνοσθον ἀρμονίαν. Καὶ οἱ
 γέλωτες, οἱ λυγμοί, οἱ ῥόγγοι, ὁ καπνὸς τοῦ στέ-
 ατος τῶν τράγων καὶ ὁ ἀτμὸς τῶν χειμάρρων τοῦ
 αἵματος ἀνέβαινε καθ' ὅλον τὸ μήκος τῶν μαρ-
 μαρίνων στύλων καὶ ἐπληττε τὰ ἄστρα τὰ χρυσά.

Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος νεαρὸς τὴν ἡλικίαν εἰσῆλ-
 θεν ἀπαρατήρητος. Ἦσαν αἱ χεῖρές του διάτρη-
 ται καὶ αἶγλη περιέστερε τὸ πρόσωπόν του. Πε-
 ριέβλεπε κύκλω ἐν σιγῇ καὶ μετὰ πόνου. Καὶ
 αἶφνης εἰς ἐκ τῶν Αἰγιπάνων τὸν εἶδε καὶ χω-
 λαίνων ἦλθε καὶ ἔστη κάμων μορφασμοὺς ἐνώ-

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Εἰκὼν Μ. Μπλόκ

πὸν του. Καὶ πάντες οἱ θεοὶ ἠγέθησαν γελῶν-
 τες ἀσβεστον γέλωτα. Ἡ Ἀφροδίτη μὲ τὰ στήθη
 γυμνὰ προσῆλθε τείνουσα πρὸς αὐτὸν τὸ ποτή-
 ριον καὶ ἐκοιτάζον ἐκεῖνοι : « Ἐδὲν ἔδω, ἔλα
 νὰ πῆς μεθ' ἡμῶν, ἀγνοῦστε θεέ ! Φέρετε ἔδραν
 νὰ καθίσῃ μεταξὺ τοῦ Μίθρα καὶ τοῦ σκυλομόρ-
 φου Ἀνούβιδος ! Ὑπάρχει δι' ὅλους τόπος εἰς
 τῶν θεῶν τὸ συμπόσιον καὶ ὅσοι περισσώτεροι
 εἴμεθα τόσον περισσώτερον γελῶμεν. »

Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐσίγη καὶ περιέβλεπεν αὐτοὺς
 μὲ βλέμμα τόσον λυπηρὸν καὶ τόσον γλυκὸ, ὥστε

φόβος κατέλαβε πάντας. Καὶ ἐφώνησαν πρὸς αὐτόν:

«Φύγε ἀπ' ἐδῶ, Ἰουδαῖε! Μὰς παγώνει τὸ βλέμμα σου» καὶ ἔρριπτον κατ' αὐτοῦ βέλη καὶ βόρβορον καὶ ἔρρες τὸ αἷμά του χωρὶς νὰ προσφέρῃ οὐδένά λόγον.

Καὶ αἴφνης φωνὴ ἠκούσθη ἐν τῷ οὐρανῷ: «Ἀπέρχονται οἱ Θεοί!» Καὶ ἰδοὺ θόρυβος μέγας ἐγένετο ἐξῶ καὶ ὄχλος πολὺς εἰσήλασεν εἰς τὸν ναὸν μετὰ λαμπάδων καὶ κραυγῶν. Ἦσαν ὄμιλοι δούλων, ὧν εἶχον λυθῆ αἰ ἀλύσεις καὶ ἐκραύγαζον: «Ζῆ ὁ Χριστός! Κατέπεσαν οἱ δαίμονες!» Καὶ ἱερεῖς μετὰ τῶν ἀκολούθων αὐτῶν, συσφίγγοντες εἰς τοὺς βραχίονάς των τὰ εἰδῶλα προσῆλθον, ἵνα βοηθήσωσι τοὺς θεοὺς των, ἀλλ' οἱ δούλοι μεθύοντες καὶ ὀδηγούμενοι ὑπὸ ἐνὸς καλογήρου, ὅστις ὕφωνα πρὸς αὐτοῦ σιδηροῦν ὁμοίωμα τοῦ Χριστοῦ, ἐποδοπάτου τὰ εἰδῶλα, τὰ συνέτριβον μὲ σφυρία καὶ τὰ κατεκερμάτιζον καὶ τὰ κομμάτια αὐτῶν τὰ ἔρριπτον κατεπάνω τῶν αἱματοφόρων ἱερέων. Καὶ ἦναξεν ὁ ναὸς καὶ ἐκάη καὶ οἱ κίονες οἱ μαρμάρινοι κατέπεσον χαμαὶ καὶ οἱ θεοὶ ἐξηρανίσθησαν ὡς καπνός.

Καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῶν περᾶτων τῆς γῆς ἦλθον καὶ ἐγονάτισαν ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ ἡ ὄψις αὐτοῦ ἔμεινε ἀμετάβλητος καὶ παρετήρει αὐτοὺς μὲ τὸ αὐτὸ βλέμμα τὸ γλυκὺ καὶ λυπηρὸν.

* * *

Μίαν ἐσπέραν ἐνῶ ὁ κόσμος ἐκοιμάτο ἦλθε καὶ ἐγονάτισεν ἐνώπιον αὐτοῦ παράξενος ὄμιλος ἦσαν ἐξ ἄνδρες καὶ ἐξ γυναῖκες, ἀλλὰ μεγαλειότεροι καὶ ὠραιότεροι παρ' ὅσον εἶναι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅπισθεν αὐτῶν ἀτελεύτητος σειρὰ πλασμάτων ἄλλων μὲ μορφὰς ὠραίας καὶ αλλοκότους. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς:

--- Τίνες εἰσθε, τέκνα μου;

Καὶ ὁ ἡγεμὼν τοῦ ὄμιλου ἀπεκρίθη:

— Εἴμεθα οἱ ψευδεῖς θεοί, οἵτινες ἐβασίλευον τῶν ἀνθρώπων πρὶν ἢ ἔλθῃ ἡ ἰδική σου βασιλεία.

— Πόθεν ἔρχεσθε, τέκνα μου, καὶ τί θέλετε;

— Πάτερ, ἐρχόμεθα ἐκ τῆς κολάσεως, ὅπου αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν μὰς ἐξώρισαν καὶ σπεύδομεν νὰ σὲ προσκυνήσωμεν. Σὲ ὑβρίσαμεν ὅτε τὸ πρῶτον σὲ εἶδομεν, ἀντὶ νὰ πέσωμεν εἰς τὰ γόνατα ἐνώπιόν σου, καὶ μὰς εἶπον κάτω εἰς τὴν Κόλασιν, ὅτι μὰς κατηράσθης εἰς τὸν αἰῶνα. Πάτερ, ἀλήθειαν εἶπον;

— Ἐπικατάρτος ὁ καταρόμενος! Εὐλογημένος ὁ μετανοῶν καὶ εὐλογημένος ὁ συγχωρῶν!

— Πάτερ, πρὶν ἢ καταβῆς ἀπὸ τοῦ ὄρους, ὅταν μόνον ἡμεῖς ἐλαλοῦμεν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους δὲν ἤξεύρομεν νὰ λαλήσωμεν πρὸς αὐτοὺς ὡς εἶναι πρέπον εἰς θεούς. Ἠμαρτήσαμεν καὶ ἐκάμαμεν καὶ ἄλλους νὰ ἁμαρτήσωσιν, ἦλθομεν καὶ ἡμεῖς εἰς πειρασμὸν καὶ ἐκάμαμεν καὶ ἄλλους νὰ ἔλ-

θωσιν. Ἐζήσαμεν ἐν ἀπολαύσει καὶ χαρῇ ἐπιόμεν, ἠγαπήσαμεν, ἐψάλαμεν χωρὶς δι' ὄλου νὰ αἰσθανθῶμεν εὐσπλαγγίαν διὰ τοὺς ἀθλίους ἐκείνους, οἵτινες πάσχουσι καὶ ἁμαρτάνουσιν.

Ὁ Ἰησοῦς ἐσιώπησεν, ἔπειτα δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς:

— Τί ἔχετε νὰ εἴπητε πρὸς ἀπολογίαν σας;

Καὶ ὁ Ἀπόλλων προσῆλθε καὶ εἶπε:

— Ἡμεθεὺς εὐγενεῖς δαίμονες, ποθοῦντες οὐράνια ἄσματα. ὦ! ἄν σε εἶχα γνωρίσῃ εἰς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους χρόνους, τί δόξης ὕμνους, ὠραιότερους ἐκείνων, οὓς ψάλλουσιν οἱ βάρβαροι ἱερεῖς σου, θὰ ὑπηγόρευον εἰς τὸν Ὀμηρὸν μου! Διατί τόσο ἀργὰ νὰ ἔλθῃς εἰς τὸν κόσμον; Καὶ ὅμως ὅσοι ἠγάπησαν τὴν λύραν μου πολὺ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων διενόησαν νὰ πράξωσι τὸ πονηρὸν.

Καὶ ἡ Παλλὰς προσῆλθε καὶ εἶπε:

— Ἐδίδαξα τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἐπιστήμην. Τοὺς ἔκαμα νὰ ἀκούσωσι τὸ ἄσμα τῶν πλανητῶν καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὰ μυστήρια, τὰ βλέμματά των ὑψούμενα πρὸς τὰ ἄστρα κατεστάθησαν ἀγνότερα καὶ καθαρῶτερα,

Καὶ ὁ Ποσειδῶν προὐχώρησε καὶ εἶπε:

— Ἐρριψα τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τῶν μακρυνῶν κυμάτων καὶ εἶπον πρὸς αὐτοὺς: «Πορεύεσθε διὰ μέσου τῆς νυκτὸς καὶ τῶν ἀστραπῶν, ἐκείθεν τῶν σκοπέλων καὶ τῶν τεράτων, πρὸς τοὺς θησαυροὺς ἀγνώστων ἡλίων» καὶ ὅσοι ἐκρεμάσθησαν ἀπὸ τῆς χαίτης μου ἠσθάνθησαν νὰ μεγαλύνεται ἡ καρδιά των ἐντὸς τοῦ στήθους των καὶ ἔγειναν ἄνθρωποι ὁμοίωτοι πρὸς θεούς.

Καὶ ἡ Δημήτηρ κεκαλυμμένη εἶπεν:

— Ἐγὼ ἐδίδαξα τὰς μητέρας πῶς νὰ κλαίωσιν. Εἶπε εἰς τὴν μητέρα σου ὅτι ἐκάθισα ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν τὴν ἐπόδων καὶ ἐκάλυσα ἄνευ παρηγορίας διὰ τὴν ἀρπαγείσαν θυγατέρα μου.

Καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἐρυθριῶσα, προσέπεσε μετὰ δακρύων εἰς τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτοὺς καὶ τοὺς περιέβαλε διὰ τῆς πλουσίας κόμης τῆς ψελλίζουσα:

— Θεέ μου, ἠγάπησα πολὺ, ἄς ἀφεθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι μου!

Καὶ οἱ ἡμίθεοι καὶ οἱ ἥρωες προσῆλθον καὶ ὁ Ἡρακλῆς κρατῶν τὸ ρόπαλον εἶπε:

— Κατέβηλα τοὺς θνητοὺς ἀνθρώπους, ἐδάμασα τὰ στοιχεῖα καὶ τοὺς κακούργους. Ποῦ εἶναι οἱ ἐχθροὶ σου νὰ τοὺς ἐξοντώσω;

Καὶ πάντες ἦλθον ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, λέγοντες ἕκαστος τὸ ὄνομά του, τὰς ἀρετὰς του καὶ τὰς κακίας του. Καὶ ἦλθεν εἰς ἔχον τὰς χεῖρας σιδηροδέτους καὶ τὴν καρδίαν κατεσπαρῆμένην ὑπὸ αἱματοφόρου πληγῆς καὶ ὕφωσε πρὸς τὸν Ἰησοῦν τὰς αἰχμηκλώτιδας χεῖράς του καὶ εἶπε:

— Θεέ, ὅστις ἔχεις τρυπημένας τὰς χεῖρας, ἰδὲ τὰς χεῖράς μου! Θεέ, ὅστις διὰ λόγῃς ἐνύ-

χθες τὴν πλειράν, ἰδὲ τὴν καρδίαν μου! Ἐξήγαγον τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ κτήνους καὶ διὰ τοῦτο προσεβλήθη εἰς τὸν βράχον. Προανήγγειλα τὴν ἐλευσίαν σου εἰς τὸν Δία καὶ διὰ τοῦτο ἐκεραυνώθη.

Καὶ εἰς τὴν μακρυνὴν ὁμίχλην διήλθε σιὰ παρθένου ὁδηγούσης τυρλὸν γέροντα. Καὶ ἦτο τὸ μειδιάμα τῆς θεῖον, ὥστε ἐφουτίζετο ἡ ψυχὴ τῆς πάσα. Καὶ οἱ θεοὶ μετὰ σεβασμοῦ ἔλεγον ταπεινῇ τῇ φωνῇ πρὸς ἀλλήλους: «Εἶνε ἡ Ἀντιγόνη, ἥτις ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἀγράφων νόμων».

Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς!

— Ἐγέσθητε! Χάριν τοῦ Προμηθέως ἔστε συγχωρημένοι! Χάριν τῆς Ἀντιγόνης ἔστε εὐλογημένοι!

«Ὡς τέκνα τοῦ Ἀδάμ ἐπράξατε τὸ πονηρόν. Θὰ ἐξαλειφθῆτε ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ ἱερέως, ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν τὸ ὅποιον ἐπράξατε θὰ παραμείνῃ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων.»

Ἠγέρθησαν στεναζόντες καὶ ἐν ᾧ ἀπεμακρύνοντο, ὑπεράνω αὐτῶν φωνὴ σεμνὴ καὶ γλυκεῖα ἔψαλεν ἐν τῷ οὐρανῷ:

«Ὁ Ἀπόλλων ἦλθεν, ὁ Ἀπόλλων ἀπῆλθεν, εἶη τὸ ὄνομα τοῦ Ἀπόλλωνος εὐλογημένον!

«Ἡ Παλλὰς ἦλθεν, ἡ Παλλὰς ἀπῆλθεν, εἶη τὸ ὄνομα τῆς Παλλάδος εὐλογημένον....

«Οἱ θεοὶ ἦλθον, οἱ θεοὶ ἀπῆλθον, εἶη τὸν ὄνομα τῶν θεῶν εὐλογημένον!»

[James Darmesteter]

Σ.

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

ΟΙ ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ

Ἄλλεπάλληλοι πόλεμοι διήρσαν τοὺς κατοίκους τῆς γῆς εἰς πολλὰ διαμαχόμενα μέρη καὶ συχρότατα ἔνεκα αὐτῶν ἔθνη ὀλόκληρα διεσκορπίσθησαν. Κατὰ γενικὸν κανόνα, ὅταν ἔθνος διεσκορπίζεται, τὰ ἄτομα γίνονται, λησμονοῦσι τὴν ἐθνικότητά των καὶ συγχωνεύονται μετὰ τῶν ἄλλων λαῶν. Τοῦ κανόνος τούτου δύο ἢ τρεῖς ἐξαιρέσεις ἀναφέρονται ἐν τῇ ἱστορίᾳ, μετὰ δὲ αὐτῶν ἡ περιεργότερα εἶναι ἡ τῶν Ἀθιγγάνων, οἵτινες ἀποτελοῦντες ἄλλοτε φυλὴν ἰδιαιτέραν ὡς ἔθνος ἀνεξάρτητον, τώρα δὲ μόνον ὁμάδας περιπλανημένας, διατηροῦσιν ἔτι πολλὰ ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τῶν ἐμφανόντων ἰδίαν ἐθνικότητα. Μολοντοὶ ὡς ἔθνος κατεστράφησαν πρὸ αἰώνων καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ πλανῶνται μακρὰν τῆς πατρίδος των, μένουσι χωρισμένοι τῶν ἄλλων λαῶν διὰ τῆς γλώσσης των, ἣν διατηροῦσιν ἐν μέρει, ὡς καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων ἰδιοτήτων.

Ἡ δυτικὴ Εὐρώπη εἶδε κατὰ πρώτην φοράν τοὺς Ἀθιγγάνους εἰς τὰ 1417. Τετρακόσιοι ἢ κατ' ἄλλους χίλιοι τετρακόσιοι ἦσαν οἱ πρῶτοι εἰσβαλόντες εἰς τὴν Γερμανίαν. Ὁ μικρὸς οὗτος ἀριθμὸς τῶν ξένων διειροράσθη εἰς μικροτέρας ὁμάδας καὶ εἰσεχώρησαν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Γερμανίας. Τοὺς πρῶτους τούτους ἐπιδρομεῖς ἠκολούθησαν ἄλλοι καὶ μετ' οὐ πολὺ, ἄγνωστον διὰ τίνος ἀνεργείας, πληθὺς ἀπειρον Ἀθιγγάνων ἔφθασαν, εἰσῆλθε διὰ τῶν Ἀλπεων εἰς τὴν Ἰταλίαν, διὰ τοῦ Ρήνου εἰς τὴν Γαλιαν, διὰ τῶν Πυρηνίων εἰς τὴν Ἰσπανίαν καὶ διὰ θαλάσσης εἰς τὰς Βρετανικὰς νήσους.

Ἐκ τῶν ἀρχηγῶν των τινὲς ἦσαν πλουσίως ἐνδεδυμένοι καὶ ἐφαίνοντο ἔχοντες τὸν τύπον τῶν εὐγενῶν τοῦ μεσαιῶνος, ἀλλὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν ἦσαν πτωχοὶ, βρακένδυτοι, ἢ δὲ τροφὴ των ἔλεεινή. Ἡ ἐμφάνισις τῆς πρώτης ὁμάδος τῶν Ἀθιγγάνων περιγράφεται ἐμὸία τῆς σημερινῆς. Ἄνδρες ἔφιπποι ἢ πεζοί, γυναῖκες καὶ παῖδα ἐντὸς φορητῶν ἄμαξων. Ἀπεικλῶν ἑαυτοὺς Σικώτους καὶ διηγοῦνται πολλὰ περὶ τῆς καταγωγῆς των καὶ τῆς χώρας ὅπουθεν ἤρχοντο. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἔλεγον ὅτι ἦσαν Ἰνδοί, ἄλλοι

διεταίοντο ὅτι ἦσαν Αἰγύπτιοι, διηγούμενοι δὲ παντοῖα δεινὰ προσεπάθουν νὰ διεγείρωσι παντὶ τρόπῳ τὴν συμπάθειαν τῶν λαῶν. Ἄλλοτε ἔλεγον ὅτι ἐδιώχθησαν ἐξ Αἰγύπτου, διότι ἦσαν Χριστιανοί, ἄλλοτε ὅτι οἱ Σαρακηνοὶ τοὺς ἐδιώξαν ἐκ τῆς Ἀσίας, διότι δὲν ἠθέλησαν ν' ἀσπασθῶσι τὴν θρησκείαν τοῦ Μωάμεθ, ἄλλοτε πάλιν ὅτι τὸ τέρας, ὁ Ταμερλάνος, τοὺς κατέστρεψε καὶ τοὺς ἐδιώξεν ἐκ τῆς πατρίδος των. Κατ' ἀρχὰς ὁ κόσμος τοὺς ἐπίστευεν ἐν μέρει, ἀλλὰ δὲν παρήλθε πολὺς καιρὸς καὶ ἔπεσαν εἰς δυσμένειαν ἔνεκα τῆς κακῆς των διαγωγῆς. Ἐκλεπτον πᾶν ὅ,τι ἠδύναντο νὰ κρύψωσιν, αἱ γυναῖκες των ἐπρόβλεγον τὸ μέλλον ὅπως καὶ τώρα, καὶ ἐνέσπειρον εἰς τὸν λαὸν τὴν ἰδέαν ὅτι ἦσαν μάγισσαι. Εἰς πολλὰ δὲ μέρη τὰ πλήθη ἐξηγέρθησαν ἐκ τούτου κατ' αὐτῶν.

Πρὸ τοῦ φανῶσιν εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην ἡ Ἀνατολὴ τοὺς ἐγνώριζεν, ἄγνωστον πρὸ πόσων χρόνων. Αὐστριακὸς μοναχὸς ἀναφέρει ὅτι τοὺς εἶδεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν 200 ἔτη πρὸ τῆς ἐμφανίσεώς των εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ἱστορεῖται μάλιστα ὅτι οἱ Ἀθιγγανοὶ εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀνατολικὴν Εὐρώπην πολὺ πρὶν ἀναφέρει τι περὶ αὐτῶν ὁ Αὐστριακὸς μοναχός. Ἐκ τῆς περιγραφῆς πολλῶν συγγραμμάτων δύναται νὰ εἰκάσῃ τις ὅτι ὁ παράδοξος οὗτος λαὸς ἦλθεν ἐξ ἀνατολῶν, ἴσως διὰ τῆς Αἰγύπτου, πολὺν χρόνον πρὸ τοῦ φανῆ εἰς τὴν Γερμανίαν. Τὸν διέκρινον δὲ πάντοτε τὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα ἅτινα ἔχει ὡς σήμερον.

Ἡ δυτικὴ Εὐρώπη τοὺς ἐδέχθη κατ' ἀρχὰς εὐμενῶς. Ἦσαν λαὸς εὐφυῆς, ἐπιτηδειότερος τῶν ἐντοπίων, λαὸς ὅστις ἐμάνθανεν εὐθὺς ὅ,τι δὲν ἐγνώριζεν. Εὐθύμος, εὐγενὴς τοὺς τρόπους, εὐκόλος εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου, εἰσέδουσε ταχέως εἰς τὴν ἐκλεκτὴν μερίδα τῆς κοινωνίας. Κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα εἰσῆλθον ὡς χορευταὶ εἰς τὰς ἀλλὰς τῆς Ἀγγλίας, τῆς Σκωτίας, τῆς Γαλλίας. Κατὰ τὸν 16ον παίζοντες διάφορα μουσικὰ ὄργανα διεκρίθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Ἰρλανδίαν. Διέπρεψαν ὡς ζωγράφοι, ὡς ἑυλοιοργοί, ὡς σιδηρορ-